

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului

în cauza civilă

Irina Vlah împotriva lui Ilia Uzun

(obligarea de a-și cerere scuze publice pentru injurie și repararea
prejudiciului moral)

împotriva deciziei din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Comrat,

(Dosarul nr. 2ra-625/23
NR. PIGD 2-21123618-01-2ra-27042023)

Ignorarea existenței mandatului valabil la data sesizării instanței de judecată a
restrâns nejustificat accesul la justiție, exprimând un formalism excesiv.

Judecătoria Comrat, sediul Centru (jud. S. Popovici)
Curtea de Apel Comrat (jud. Gr. Colev, A. Curdov, Șt. Starciuc)

1 octombrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Irina Vlah, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,
Ion Munteanu,
Gheorghe Stratulat, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 18 august 2021, Irina Vlah, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ilia Uzun cu privire la obligarea de a-și cerere scuze publice pentru injurie și repararea prejudiciului moral.

2. În argumentarea acțiunii, reclamanta a indicat că la 16 iunie 2020 în ședința non-formală (fără cvorum) a Adunării Populare a Găgăuziei deputatul Ilia Uzun a ținut discurs cu următoarele declarații insultătoare în adresa Bașkanului Găgăuziei Irina Vlah:

- 03:54 Irina Fiodorovna, hîrsîzca, cal bîrda! – traducere din limba găgăuză Irina Fiodorovna, tîlhăreasa, rămîi aici! Hîrzîzca, corcma, lefedegiz seninnian mari – traducere din limba găgăuză ”Tîlhăreasa, nu te teme, noi cu tine vom vorbi”.
- 01:02:40 – 01:02:53 ”Eu vreau să vă spun la toată Găgăuzia. Există la găgăuji așa un cuvînt. Cialîgiica hem da hîrzîz. (traducere din limba găgăuză – hoată și tîlhăreasă). Acestea se referă la D-voastră”.

3. Prezenta informație a fost luată din următoarea sursă: <https://youtu.be/2G0CsStNYE8>. Acest fapt se confirmă prin proces-verbal cu privire la contravenție din 3 august 2020, care a fost lăsat în vigoare prin hotărârea judecătoreiei Comrat, sediul Centru din 25 martie 2021, precum și prin decizia Curții de Apel Comrat din 29 iunie 2021.

4. Reclamanta a opinat că în acest discurs au fost vădit utilizate locuțiuni lexicale insultătoare, care sunt inadmisibile în adresare către orice persoană, și mai ales în activitatea unui organ legislativ.

5. A mai explicat că, la caz prejudiciul moral se exprimă prin cauzarea prejudiciului reputației persoanei cu funcția de răspundere superioară, aleasă

public și care este reprezentantul poporului găgăuz. În esență, injuria Bașkanului Găgăuziei – este injuria întregului popor găgăuz.

6. Reclamanta a precizat că în adresa pârâtului a fost expediată cerere prealabilă privitor la compensarea benevolă a prejudiciului moral în mărime de 200 000 de lei, care a rămas fără răspuns.

7. Irina Vlah a solicitat obligarea pârâtului Ilia Uzun să-și ceară scuze publice pentru injuria, adusă în adresa Bașkanului Găgăuziei, la 16 iunie 2020, precum și încasarea din contul lui Ilia Uzun a prejudiciul moral pentru injuria, adusă în ședința non-formală a Adunării Populare a Găgăuziei din 16 iunie 2020, în mărime de 200 000 de lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 25 ianuarie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de Irina Vlah. S-a încasat de la Ilia Uzun Semion în beneficiul Irinei Vlah Fiodor, cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat, suma de 20 000 de lei. În rest, cerințele acțiunii (privitor la încasarea compensației prejudiciului moral cauzat în mărime de 180 000 de lei și obligarea pârâtului să-și ceară scuze publice pentru injuria, adusă în adresa Bașkanului Găgăuziei Vlah I. pe 16 iunie 2020) – au fost respinse ca neîntemeiate. S-a încasat de la Ilia Uzun Semion în beneficiul bugetului de stat taxa de stat, de la care reclamanta a fost scutită la depunerea cererii de chemare în judecată, în mărime de 6 00 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 16 februarie 2022, Ilia Uzun a declarat apel nemotivat, iar la 3 iunie 2022 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 25 ianuarie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Centru.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Comrat a fost respinsă cererea de apel depusă de Irina Vlah, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev, s-a admis apelul declarat de Ilia Uzun, s-a casat hotărârea din 25 ianuarie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Centru, și s-a emis o nouă hotărâre, prin care cererea

chemare în judecată depusă de Irina Vlah a fost scoasă de pe rol, din motiv că cererea este semnată de către persoana, care nu are împuterniciri de a o semna.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

11. La 10 februarie 2023, Irina Vlah, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev a depus recurs împotriva deciziei din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

12. În esență, în argumentarea recursului, recurenta a menționat că, la 17 august 2021, a fost eliberat mandatul nr. 1711146, prin care avocatul său a fost împuternicit să semneze și să depună cererea de chemare în judecată, aceasta fiind depusă la 18 august 2021. Semnarea cererii a avut loc la 17 august 2021 și nu la 16 august 2021 așa cum a stabilit instanța de apel. Data de 16 august 2021 este data redactării cererii de chemare în judecată, și nu a semnării acesteia. Prin urmare, constatarea instanței de apel privind lipsa împuternicirilor legale este eronată, întrucât cererea a fost semnată și depusă cu respectarea art. 81 din Codul de procedură civilă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

13. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. (2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

14. Art. 431 din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție. (2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători. (3) Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție. (4) Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.”

15. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(3) Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

16. Art. 442 din Codul de procedură civilă:

„(1) Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragerea în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre. (2) În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu

excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art.372 alin.(3). Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeinic art.432 alin.(1) lit.e) sau în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului, prevederile art.372 se aplică în mod corespunzător. (3) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.”

17. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

18. Art. 445 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

19. Art. 373 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. (2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. (5) Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.”

20. Art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.”

21. Art. 166 alin. (1), (5) din Codul de procedură civilă:

„Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată”.

Cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau de reprezentantul lui împuternicit în modul stabilit.”

22. Art. 75 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„În proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.”

23. Art. 80 alin. (7) din Codul de procedură civilă:

„Împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.”

24. Art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce quantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.”

25. Pct. 6 subpct. 2 din Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar nr. 158 din 28 februarie 2013:

„Formularul mandatului avocatului conține următoarele elemente obligatorii: pe verso se înserează: a) împuternicirile avocatului; a¹) numele și prenumele clientului; b) semnătura clientului sau, după caz, a avocatului.

26. Pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013:

„Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar în procesul civil, stabilite conform art. 81 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, urmează a fi consemnate pe versoul mandatului sau, după caz, în procura întocmită la cererea clientului, în modul stabilit de lege. Dacă se întocmește o procură, avocatul sau avocatul stagiar va nota pe versoul mandatului textul „Conform procurii anexate” și va semna versoul mandatului în locul clientului. Împuternicirile avocatului sau ale avocatului stagiar stabilite în procură sunt valabile doar dacă aceasta se prezintă împreună cu mandatul.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

27. Sub aspectul termenului de declarare a recursurilor, Completul de judecată menționează că, Curtea de Apel Comrat a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 10 octombrie 2022, decizia integrală fiind notificată participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, la 19 decembrie 2022 și 20 decembrie 2022 (f.d.120-121). Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de către Irina Vlah, reprezentată de avocatul

Dmitri Chiseev, la 10 februarie 2023 se consideră depus în termenul stabilit de art. 434 din Codul de procedură civilă.

28. Prin prisma dispozițiilor art. 444 din Codul de procedură civilă, la caz, examinarea cauzei civile în ordine de recurs s-a realizat fără înștiințarea și audierea participanților la proces.

29. Din suportul probator prezent la materialele cauzei rezultă că la 18 august 2021, avocatul Dmitri Chiseev în interesele Irine Vlah a semnat și a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ilia Uzun cu privire la obligarea de a-și cerere scuze publice pentru injurie și repararea prejudiciului moral.

30. Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii depuse de Irina Vlah, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev.

31. Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Ilia Uzun, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia și a casat hotărârea primei instanțe, fiind emisă o nouă hotărâre, sub formă de încheiere, prin care cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol, din motiv că este semnată de către persoana, care nu are împuterniciri de a o semna.

32. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță, în dependență de etapa procesului civil, a fost obligată să se conducă de cerințele imperative, conținute la art. 170 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă și să restituie prezenta cererea de chemare în judecată, deoarece aceasta a fost semnată de persoana, care nu are împuterniciri de a o semna, și de prevederile art. 267 lit. c) din Codul de procedură civilă, ce obligă instanța de judecată să scoată cererea de pe rol în caz, dacă este semnată de către persoana, care nu are împuterniciri de a o semna.

33. În acest sens, instanța de apel a menționat că reclamanta Irina Vlah a fost reprezentată pe dosarul civil de avocatul Dmitri Chiseev în baza mandatului seria MA nr. 1711146 din 17 august 2021, certificat de avocatul menționat. Lista împuternicirilor avocatului se confirmă prin mandat, inclusiv împuternicirea de a semna cererea de chemare în judecată. (f.d. 19) Astfel, împuternicirile avocatului Chiseev D. de a semna cererea de chemare în judecată pe prezenta cauză au apărut de pe 17 august 2021. Cu toate acestea, cererea de chemare în judecată pe prezenta cauză a fost semnată de avocatul Chiseev Dmitri din numele reclamantei Irina Vlah pe 16 august 2021, adică cu 1 zi înainte de a-i oferi asemenea împuternicire, ce se confirmă prin data indicată pe prima pagină a acțiunii.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, analizând circumstanțele expuse în raport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul litigios, constată că este greșită concluzia instanței de apel precum că cererea de chemare în judecată a fost semnată de o persoană neîmputernicită, or, materialele cauzei atestă cert că avocatul Dmitri Chiseev avea dreptul de a depune și semna cererea de chemare în judecată în numele Irinei Vlah.

35. Completul de judecată precizează că, avocatul Dmitri Chiseev a semnat și a depus în instanța de judecată prezenta cerere de chemare în judecată în numele Irinei Vlah, la 18 august 2021, fapt confirmat prin aplicarea ștampilei cu nr. de intrare și data (f.d.1).

36. La cererea de chemare în judecată a fost anexat mandatul avocatului Dmitri Chiseev seria MA nr. 1711146 din 17 august 2021, pe versoul căruia s-a indicat că împuternicirile avocatului, inclusiv semnarea și depunerea cererii de chemare în judecată (f.d.19).

37. Contrar acestor circumstanțe, instanța de apel într-un mod ambiguu a concluzionat că cererea de chemare în judecată a fost semnată de către avocatul Dmitri Chiseev, la data indicată în antetul acesteia – 16 august 2021.

38. Instanța de recurs constată că, la data depunerii cererii de chemare în judecată, 18 august 2021, avocatul reclamantei deținea împuterniciri valabile, conferite prin mandatul emis la 17 august 2021. Or raportul juridic de procedură ia naștere în momentul sesizării instanței de judecată, adică la data înregistrării cererii de chemare în judecată, și nu la data redactării acesteia. În consecință, constatarea Curții de Apel, potrivit căreia cererea a fost semnată de o persoană fără mandat, nu reflectă situația reală și reprezintă o abordare formalistă.

39. Din aceste considerente, se stabilește că concluzia instanței de apel cu privire la scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Irina Vlah, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev, este neîntemeiată, fiind cert că instanța de apel a interpretat și aplicat incorect dispozițiile legale incidente, prin ce a încălcat dreptul reclamantei/recurenteii de acces la o instanță în contextul dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

40. Prin urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că decizia instanței de apel necesită a fi casată cu trimiterea cauzei spre rejudecare, întrucât aspectele constatate constituie o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs.

41. La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

42. În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), alin. (3) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de Irina Vlah, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev.

Casează decizia din 10 octombrie 2022 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Vlah împotriva lui Ilia Uzun cu privire la obligarea de a-și cerere scuze publice pentru injurie și repararea prejudiciului moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Sud.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat